

SMERFNE CECHY

Na podstawie *Smerfa Doktora* – komiksu z serii Smerfy.

Lekcja wymaga zapoznania się z komiksem *Smerf Doktor*.

Jeżeli dzieci nie czytały wcześniej tego komiksu – 30 minut z pierwszej części zajęć powinno wystarczyć na lekturę (zwłaszcza 10 – 12-latkom).

Z dziećmi młodszymi można komiks czytać wspólnie (nauczyciel czyta kolejne dymki – dzieci śledzą tekst i obrazki), ale na pewno zajmie to całe 45 minut.

Będzie wymagało to dyscypliny czasowej i może skrócić końcowe tworzenie wioski Smerfów.

MATERIAŁY:

Dla nauczyciela:

Jeżeli sala posiada rzutnik, laptop i tablicę do wyświetlania, można wyświetlić okładkę, postacie Smerfów zeskanowane z kadrów komiksu. Skan wioski Smerfów.

Skserowane dla każdego dziecka kontury Smerfa i jego domku (w załącznikach)

Na koniec zajęć potrzebny będzie bristol 100 x70 lub tablica korkowa w zbliżonym formacie, klej lub taśma klejąca, by ze stworzonych przez dzieci Smerfów i ich domków stworzyć wystawę – wioskę Smerfów.

Dla dzieci:

Komiksy *Smerf Doktor* na ławkach do wglądu dla dzieci, ołówki, czarne mazaki, kredki, pisaki, kartki z wydrukowanymi zarysami Smerfów i ich domków.

CZAS:

2 x 45 min + przerwa;

WIEK UCZESTNIKÓW:

8-12 lat

LICZBA UCZESTNIKÓW:

≥12

PRZED ZAJĘCIAMI:

Stoły do pracy najlepiej ustawić w podkowie, w otwarciu podkowy niech pozostanie ekran do rzutnika, aby dla wszystkich dzieci był widoczny. Jeżeli sala posiada sprzęt multimedialny wymieniony w zapotrzebowaniu, należy przygotować załączone pliki i ustawić laptopa tak, by mieć do niego łatwy dostęp. Jeśli prowadzący ma do pomocy wolontariuszy, można z nimi ustalić wyświetlanie potrzebnych informacji. Wyświetl na ekranie okładkę komiksu *Smerf Doktor* i pod spodem zapisz temat.

Na stołach porozkładaj kartony, ołówki, pisaki, gumki i czarne markery do konturów.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1 (45 minut) lub w wariacie z czytaniem lektury – 1 godzina zegarowa

Aktywne wprowadzenie

Poproś dzieci by zajęły miejsca.

Pokaż dzieciom omawiany komiks, ewentualnie dodatkowo inne komiksy ze Smerfami.

Zapytaj, dzieci o słowo KOMIKS. (Zielone treści są opcjonalne – jeżeli dysponujemy czasem. Dla dzieci są one dosyć oczywiste)

Zazwyczaj dzieci kojarzą słowo komiks z wyrazem „komiczny”. Zapisz ten wyraz na tablicy. Powiedz że mają rację. Zapisz słowo *comic*, dopisz *strip*. Wyjaśnij, że *strip* w języku angielskim oznacza *pasek*. Skreś **trip** (COMIC STRIP), by pokazać jak poprzez uproszczenie powstała nazwa *comics* czyli polski *komiks*. Pojęcie to wymyślono dla pierwszych historyjek obrazkowych rysowanych 120 lat temu. Miały one postać pasków w gazetach i były komiczne czyli zabawne, humorystyczne. Zapytaj czy znają jakieś współczesne paski komiksowe. Powinien paść tytuł *Garfield*, czasami widzieli *Fistaszki*. Ludzie kupowali codziennie gazetę, wycinali paski, wklejali je do zeszytu by po np. roku uzyskać komiks przypominający ten, który trzymamy w rękach.

A wiecie czym jest KADR? (Zapisz słowo na tablicy.) To obrazek w komiksie. KADRY są komponowane w PLANSZĘ – tak nazywa się strona w komiksie.

Zapytaj jeszcze, czy wiecie jak mówią bohaterowie komiksu. Dzięki dymkom. No, ale są różne dymki.

(Narysuj na tablicy okrągły dymek z ogonkiem – dzieci powiedzą, że to *mowa*. Zapisz w dymku **MOWA**. Narysuj chmurę myślową, gdy dzieci odpowiedzą *myśli*, zapisz w chmurce **MYŚLI**. Narysuj prostokątny kształt – dzieci powinny powiedzieć *narrator* (te starsze). Młodszym wyjaśnij że pojawiają się tu opisy. Dodaj, że w dymkach piszemy czytelnie drukowanymi literami!)

Tę część można pominąć jeżeli dzieci będą czytały komiks na zajęciach – dyscyplina czasowa.

Krótko zapytaj dzieci o bohaterów omawianego komiksu. Wyświetl obrazki na rzutniku. Zapytaj o główne wydarzenia w komiksie. Celem naszych pytań jest uzyskanie krótkiego zarysu świata przedstawionego komiksu: bohaterów, czasu akcji, wydarzeń.

Jeden ze Smerfów odkrywa w sobie powołanie lekarskie i wbrew Papie Smerfowi, metodą chybił-trafił zaczyna leczyć Smerfy. Doprowadza do tego, że dobrze działająca wioska zmienia się w jeden wielki szpital a wszystkie Smerfy lądują na zwolnieniu chorobowym. Na szczęście wszystko dobrze się kończy.

Zapytaj czy wiedzą coś więcej o niebieskich stworkach, kto je wymyślił, ile ich jest, jak są zorganizowane?

Tę część zajęć można wspierać ilustracjami wyświetlanymi na ekranie.

Twórcą Smerfów jest Peyo. (zerknijcie na charakterystyczny podpis na okładce). Jest to pseudonim artystyczny belgijskiego twórcy – Pierre, a Culliforda.

*Można wyjaśnić słowo **pseudonim artystyczny**: stosowany zwykle przez osoby publiczne przy okazji publicznych występów czy też przy podpisywaniu dzieł takich jak książki czy utwory muzyczne.*

Pseudonim artystyczny stosuje się z różnych względów:

- *w celach marketingowych:*
  - *ze względu na zbyt długie lub źle brzmiące nazwisko oficjalne*
  - *w celu zwiększenia atrakcyjności medialnej*
- *w celu ukrycia swojej prawdziwej tożsamości i zachowania anonimowości*
- *w celu oddzielenia dwóch różnych rodzajów twórczości: np. podpisywania innym nazwiskiem „poważnej literatury” pisanej z pobudek artystycznych, a innym kryminałów pisanych dla pieniędzy.*

Smerfy powstały w wyniku zabawy słowami. Ich twórca w rozmowie z kolegą wynalazł słowo, które mogło zastępować wiele słów w każdym języku. Zauważyliście takie słowa w komiksie?

- ***smerfnij** do mnie – Podaj do mnie*
- *To jest bardzo **smerfne** – to jest bardzo ładne.*

Smerfy żyją w swojej wiosce, z dala od ludzi i bardzo dbają o to by nikt nie wierzył w ich istnienie. Każdy Smerf ma konkretne zajęcie i swoje miejsce w wiosce Smerfów. Mieszkają w osobnych grzybowych domkach. W pierwotnej wersji animacji i komiksu Smerfów było 100, potem Gargamel - zły czarownik i główny przeciwnik Smerfów, stworzył Smerfetkę by ta poznała i dostarczyła mu lokalizację wioski. Gargamel chce wykorzystać Smerfy do magicznych eksperymentów. Jego pomocnikiem jest kot Klakier.

Z czasem do wioski przybyły jeszcze Smerfiki czyli Smerfy dzieci. Także populacja stale się powiększa. Charakterystyczne czapki Smerfów są inspirowane czapkami frygijskimi, czyli nakryciami głowy z czasów starożytnego Rzymu. Taką czapkę otrzymywał niewolnik, który

odzyskiwał wolność. Czerwona czapka frygijska z kolei stała się symbolem rewolucji francuskiej.

Zapytaj jakie Smerfy występują w omawianym komiksie?

Ważniak, Lalus, Zgrywus, Ciamajda, Farmer, Maruda, Górnik, Kucharz, Łasuch, Śpioch Harmoniusz, Smerfochondryk, Pracus, Poeta, Papa Smerf, Smerfetka i oczywiście tytułowy Smerf Doctor.

Zapytaj od jakich słów tworzone są nazwy Smerfów?

Odpowiedzi: *Od funkcji, od zawodów, od cech charakteru.*

Właśnie tak. W słowotwórstwie nazywa się takie słowa nazwami wykonawców czynności i nazwami nosicieli cech. Ta wiedza przyda się Wam w klasie siódmej.

Czy gdyby pozwolono wam stworzyć własnego Smerfa mielibyście pomysł na jego zawód lub cechę? A jakie miałby charakterystyczne atrybuty? Jak by wyglądał – jego ubranie nie musi być takie jak innych smerfów. A jak wyglądałby jego dom?

Dzieci wymieniają swoje pomysły. Mogą dodawać zawody współczesne. Ciekawie może wyglądać Smerf Informatyk czy Pilot. Poinformuj, że po przerwie będą mieli okazję swoje pomysły urzeczywistnić a finalnie powstanie projekt ich jedynej i wyjątkowej wioski.

Nic nie stoi na przeszkodzie by wasze pomysły na nowe Smerfy wcielić w życie. Zaprojektujcie, narysujcie, pokolorujcie, na koniec wytnijcie projekty swoich Smerfów. Niech jak najbardziej kojarzą się z nadaną im cechą lub zawodem który wykonują. Niech ich domy świadczą o nich, tak by razem tworzyły spójną całość ze Smerfami. Wszystko zależy od waszej wyobraźni.

Część 2 (45 minut lub w wariacie z czytaniem lektury 30 minut)

Dzieci rysują wymyślonego przez siebie Smerfa.

Rozdaj karki z zarysem Smerfa i jego domku. Dzieci rozpoczynają swoją pracę.

Po rysowaniu podsumowanie.

Wszystkie Smerfy i ich domki przyklejcie na dużym bristolu tak aby powstała wystawa. Zawieście karton na ścianie.

Sfotografuj dla biblioteki prace dzieci, zrób z nich wystawę i wywieś na odpowiednio przygotowanej ścianie. Zaprosz dzieci do czytelnicy i pokaż im komiksy, pozwól im je poprzeglądać, spisać tytuły, zachęć do czytania lub wypożyczenia.

Autor: Waldemar Miaśkiewicz – nauczyciel, wychowawca, prowadzący warsztaty komiksowe, publicysta *Nowej Fantasyki* i *Czasu Fantastyki*.